

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Иванка Славчова Сакарева, доцент във Филологическия факултет на ЮЗУ „Н.Рилски“, член на научното жури, определен със заповед № 2383/15.10.2024 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр.Благоевград относно представените трудове за придобиване на ОНС „Доктор“, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма „Английски език“

Тема на дисертационния труд: *„Лексикална еквивалентност на тропите метафора и сравнение в романите на Ф. С. Фицджералд „Великият Гетсби“ и „Отсам рая“ в българските им преводи“*

Автор на дисертационния труд: *Таня Асенова Табутова*

Представените от кандидата документи показват, че процедурата отговаря на изискванията на нормативната уредба в съответната област съобразно ЗРАСРБ и Правилника на Югозападния университет „Неофит Рилски“. Всички законови срокове за провеждане на процедурата са спазени. Докторант Таня Табутова отговаря на минималните национални изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Таня Табутова завършва бакалавърската (специалност „Английска филология“) и магистърската („Превод и съвременна англоезична литература“) си степен в ЮЗУ „Н.Рилски“, след което е зачислена като докторант в редовна форма на обучение по докторската програма „Английски език“ , „Германистика и романистика“ към Филологическия факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски“ с научен ръководител доц. д-р Дафина Костадинова. Автор е на четири научни статии като една от тях е в съавторство. Три от публикуваните в академични издания статии са по темата на дисертационния труд.

Дисертационният труд, посветен на изследването на лексикалната

еквивалентност при превод на тропите метафора и сравнение, ексцерпирани от двата романа на Ф. С. Фицджералд – *Отсам рая*, в преводи от Р. Шарланджиева и В. Чочов, и *Великият Гетсби*, в преводи на Н. Доспевска, Ем. Минчев, Ст. Йотов и П. Боянов, е структуриран в увод, основна част, анализ на ограниченията на изследването и библиография. Основната част обхваща седем самостоятелни глави. Обемът на изследването е 264 страници, от които 10 страници са посветени на библиографичната справка и интернет източниците.

Този труд изследва употребата на тропи като метафори и сравнения в литературата, като се фокусира върху тяхното емоционално въздействие и културни конотации. Те играят ключова роля за творческото изразяване и изграждане на художествена атмосфера, като предизвикват у читателя мощни асоциации и емоции. Преводачът носи отговорността за предаването на техния лексикален еквивалент в целевия език, отчитайки уникалните културни и езикови особености на оригинала. Проучването анализира фигуративния език на Фицджералд и го ситуира в академичния контекст – от възгледите на Аристотел до съвременни лингвистични теории. Трудът обсъжда предизвика-телствата на превода, особено в контекста на културно специфични тропи, които нямат фиксирани еквиваленти, и разглежда развитието на преводните стратегии диахронно, като оценява тяхното въздействие и актуалност.

В увода на дисертацията се представят предметът, целите, хипотезите, методологията и основните задачи на изследването, като се аргументира изборът на романите *Отсам рая* и *Великият Гетсби*, и на стилистичните тропи за анализ.

Първа глава е посветена на преглед на сюжетите и основните мотиви в двата романа на Фицджералд. *Отсам рая* разглежда търсенето на идентичност на младия герой след Първата световна война и утвърждава автора като значим писател. *Великият Гетсби*, считан за неговия шедьовър, представя трагична история, разкриваща теми като корупцията и упадък на морала в епохата на „изгубеното поколение“, и продължава да впечатлява със своята символика.

Глави три до шест анализират метафори и сравнения, ексцерпирани от романите на Фицджералд *Отсам рая* и *Великият Гетсби*, с внимание към преводаческите стратегии на различни преводачи. В трета (94 примера – *Отсам рая*) и четвърта глава (88 примера- *Великият Гетсби*) са изведени примери за

метафори от двата романа, класифицирани според Лейкоф и Джонсън и подредени в таблици с използваните преводачески средства и постигнатия ефект. Пета и шеста глава представят анализ на сравнения, също подредени по честота и тип, с изведени 92 примера от *Отсам рая* и 121 примера от *Великият Гетсби*.

Седма глава обобщава резултатите, включително честотата и предпочитаните преводачески стратегии, и представя диаграми, които визуализират честотата на употреба на метафорите и сравнителните стратегии.

Заклученията обобщават 182 метафори и 213 сравнения от *Отсам рая* и *Великият Гетсби*, показвайки доминирането на сравненията, особено в пряка реч. Анализът разкрива превес на онтологичните метафори и персонализацията, които допринасят за изграждане на атмосферата и героите. Често прилаганите преводачески подходи са буквален превод и модулация, като *Великият Гетсби* се характеризира с буквален превод, а *Отсам рая* — с модулация. Преобразуването на метафори в сравнения понякога води до загуба на фигуративния смисъл, но пропуските са редки.

Критични бележки и препоръки

Както всяко първо произведение, така и дисертационният труд, предложен за рецензиране, съдържа някои малки несъвършенства, проявяващи се в незначителни повторения и на места ненапълно подходящи изрази, които са напълно поправими и изобщо не затрудняват контекстуалното разбиране.

Заклучение

Изхождайки от всичко гореизложено, заявявам, че предложеният дисертационен труд представлява самостоятелно научно изследване с качествата на завършена дисертация. Изразявам своята **положителна оценка** пред уважаемите членове на научното жури за присъждане на Таня Асенова Табутова образователната и научна степен „доктор” по „Английски език” в професионално направление 2.1 „Филология”, област на висше образование „Хуманитарни науки”.

Дата: 25.10.2024г.

Член на журито:

(доц.д-р Ива

Регламент (ЕС) 2016/679 на
Европейския парламент и на
Съвета от 27.04.2016

STATEMENT

by

Assoc.Prof. Ivanka Slavchova Sakareva, PhD, Associate Professor at the faculty of Philology, SWU "N.Rilski", member of the scientific panel, appointed by Ordinance No 2383/15th Oct, 2024 by the Rector of SWU "N.Rilski", Blagoevgrad referring to the submitted PhD thesis for awarding a degree of Doctor of Philosophy, professional field 2.1. Philology, PhD Programme of "English Language"

PhD thesis topic: „**Lexical Equivalence in the Tropes Metaphor and Simile in F. S. Fitzgerald’s Novels *The Great Gatsby* and *This Side of Paradise* in Their Bulgarian Translations**“

Author: *Tanya Asenova Tabutova*

The documents submitted by the applicant show that the procedure complies with the requirements of the regulations in the relevant field in accordance with the ADASRB and the Regulations of SWU "N.Rilski". All legal deadlines for the procedure have been met. The PhD student Tanya Tabutova meets the minimum national requirements for awarding a degree of Doctor of Philosophy.

Summarized data on the candidate’s scholarly output and activity

Tanya Tabutova completed her BA (English Philology) and MA (Translation and Modern English Literature) Degrees at SWU "N. Rilski", after which she was enrolled as a full-time PhD student in the PhD programme of English Language, Germanic and Romance Studies Department at the Faculty of Philology at the Southwestern University "Neofit Rilski" with an academic supervisor Assoc. Prof. Dafina Kostadinova, PhD. She is the author of four scientific articles, as one of them is co-authored. Three of the articles published in academic journals are on the topic of the dissertation.

The dissertation, devoted to the study of lexical equivalence in the translation of the tropes metaphor and simile extracted from the two novels of F. C. Fitzgerald's *This Side of Paradise*, translated by R. Sharlandzhieva and V. Chochov, and *The Great Gatsby*,

translated by N. Dospevska, Em. Minchev, St. Yotov and P. Boyanov, is structured in an introduction, a main part, an analysis of the limitations of the study and a bibliography. The main part comprises seven separate chapters. The volume of the study is 264 pages, of which 10 pages are devoted to the bibliography and Internet sources.

This work explores the use of tropes as metaphors and similes in literature, focusing on their emotional impact and cultural connotations. They play a key role in creative expression and the construction of artistic atmosphere, evoking powerful associations and emotions in the reader. The translator is responsible for conveying their lexical equivalent in the target language, taking into account the unique cultural and linguistic features of the original. This study analyzes Fitzgerald's figurative language and situates it in academic contexts ranging from Aristotle's views to contemporary linguistic theories. The work discusses the challenges of translation, especially in the context of culturally specific tropes that have no fixed equivalents, and examines the development of translation strategies diachronically, assessing their impact and relevance.

The introduction to the dissertation presents the subject, aims, hypotheses, methodology and main objectives of the study, arguing for the choice of the novels *This Side of Paradise* and *The Great Gatsby*, and of the stylistic tropes to be analysed.

Chapter One is devoted to an overview of the plots and main motifs in Fitzgerald's two novels. *This Side of Paradise* examines the young hero's search for identity after World War I and establishes the author as a significant writer. *The Great Gatsby*, considered his masterpiece, presents a tragic story that reveals themes such as corruption and the decline of morality in the age of the "lost generation," and continues to impress with its symbolism.

Chapters three through six analyze metaphors and similes excised from Fitzgerald's novels *This Side of Paradise* and *The Great Gatsby*, with attention to the translation strategies of various interpreters. Chapters three (94 examples-*This Side of Paradise*) and four (88 examples-*The Great Gatsby*) highlight examples of metaphors from the two novels, classified according to Laycoff and Johnson and tabulated by the means of translation used and the effect achieved. Chapters five and six present an analysis of comparisons, also arranged by frequency and type, with 92 examples drawn from *This Side of Paradise* and 121 examples from *The Great Gatsby*.

Chapter seven summarizes the results, including frequency and preferred translation strategies, and presents charts that visualize the frequency of metaphor use and comparison strategies.

The conclusions summarize 182 metaphors and 213 similes from *This Side of Paradise* and *The Great Gatsby*, showing the dominance of similes, especially in direct speech. The analysis reveals a predominance of ontological metaphors and personification, which contribute to the construction of atmosphere and characters. The translation approaches often employed are literal translation and modulation, with *The Great Gatsby* characterised by literal translation and *This Side of Paradise* by modulation. Converting metaphors into similes sometimes results in a loss of figurative meaning, but the omissions are rare.

Critical notes and recommendations

Similarly to any first work, the dissertation offered for review contains some minor imperfections, manifested in minor repetitions and in some places inappropriate expressions, which are fully correctable and do not hinder contextual understanding at all.

Conclusion

On the basis of all the above, I state that the proposed dissertation constitutes an independent scientific study with the qualities of a complete dissertation. I express my **positive evaluation** to the esteemed members of the scientific jury for awarding to Tanya Asenova Tabutova the educational and scientific degree of Doctor of Philosophy in English in the professional field 2.1 Philology, field of higher education Humanities.

Date: 25th Oct, 2024

Member:

(Assoc. Pr

Регламент (ЕС) 2016/679 на
Европейския парламент и на Съвета
от 27.04.2016